

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK.

«Mali List» — C. C. Post.

Licejska knjiznica (Dr. Puntar)
LJUBLJANA (JUGOSLAVIJA)

Izhaja vsak petek opoldne.

Naslov: Trst-Trieste
Casella Centro 37

ali pa: via Geppa 17/III.

Izdaja: konsorcij Malega lista

Male novice

Mali koledar.

Leto 1925. Četrtek, 1. januarja: Novo leto, praznik obrezovanja Gosp. — Petek, 2.: Makarij. — Sobota, 3.: Genovefa. — Nedelja, 4.: Tit. — Ponedeljek, 5.: Telesfor. — Torek, 6.: Razglašenje Gosp. Sv. Trije kralji. — Sreda, 7.: Lucijan. — Četrtek, 8.: Severin. — Petek, 9.: Julijan in Bazilisa.

Vostilo.

Solske sestre v Tomaju žele vsem blagim dobrotnikom in znancem zavoda srečno novo leto. Zahvaljujoč se vsem, ki store kaj za zavod, se priporočajo njih blagonaklonjenosti tudi v bodoče.

Sveto leto in železnice.

Železniško ministrstvo je znižalo voznino za rimske romarje: za 30 od sto, ako gredo posamič v Rim, za 40 od sto, če romajo v skupini z vsaj 50 osebami; za 50 od sto za skupine nad 400 oseb.

Zalosten božični večer.

V mestu Hobart v Ameriki so v šoli priredili božično. V šoli se je zbralo nad 200 oseb. Pod božičnim drevcem je stala bala bombaža, ki so ga uporabili za kinč. Po nesreči je goreča svečka padla z drevesca v oni preostali bombaž in v hipu je nastal velik ogenj. Nesrečno smrt je storilo dvaintri deset oseb, od teh večidel otroci. Tudi ranjenih je bilo radi gneče kakih 40.

† Viktor Parma.

Na Božič je umrl v Mariboru glasbeni skladatelj Viktor Parma. Rojen je bil 20. februarja 1858. v Benetkah, ko so bile še pod Avstrijo. Krvi je bil italijanske, a mišljenja slovenskega. Zložil je mnogo glasbenih komadov, tudi nekatere opere, katere so se tudi izvajale na raznih odrih. Njegov je tudi marš „Mladi vojaki“: Mi smo vojaki korenjaki, kako naš gledajo ljudje... Ta marš so tudi vojaške godbe rade igrate; dopadel se je Nemcem in Lahom in šele, kadar so doznali, da je zložen na slovensko besedilo, so začeli godrnjati. Parma je bil do zadnjega delaven na glasbenem polju in še mnogo načrtov zapustil nedovršenih.

Učiteljski koncert v Gorici.

V nedeljo je priredil pevski zbor zveze slovenskega učiteljstva v Italiji koncert v Gorici pod vodstvom mojstra Srečka Kumarja. Proizvajali so pred ne ravno velikim številom poslušalcev obširen program z najbolj modernimi skladbami, našemu občinstvu dosedaj neznanimi. Naš list prepušča lepoznanstveno oceno drugim. Mi ugotavljamo samo to, da je žalostno, da posveča naše občinstvo tako malo pozornosti prireditvam teh velikih dijonijskih slovenske glasbene umetnosti. Naši učitelji, ki se zbirajo k pevskim vajah od severne Goriške pa do južne Istre ob največji požrtvovalnosti, zaslužijo, da jim naše ljudstvo vse drugače izkazuje svojo hvaležnost.

Matteotti in sodnija.

Sodni izvedenci so ugotovili, da je bil Matteotti umorjen v avtomobilu in sicer z bodalom naravnost v sree.

Kako so plačani?

Železniški snoparski miličar ima poleg svoje plače kot železničar ter dotičnih doklad dnevni povisek od 3.50 do 17 lir, poleg tega dobi še odškodnino za morebitno premeščenje. Vse to plačujemo davkoplačevalci!

Srečno in veselo novo leto
želi uredništvo in uprava vsem zvestim in požrtvovalnim sotrudnikom, dopisnikom, naročnikom in čitateljem. Bog daj v novem letu obilen blagoslov vsem primorskim Slovincem!

Kaj pravi Giolittijeva „Stampa“ o govoru poslanca Besednjaka

V dnevniku «La Stampa», ki je glasilo bivšega ministrskega predsednika Janeza Giolittija, je priobčil znani časnikar Minirolti svoje mnenje o govoru poslanca Besednjaka v rimskem parlamentu. Sodba velikega dnevnika se glasi:

«Poslanec Besednjak je branil proti Gentilejevi reformi pravice drugorodnih manjšin. Problem, katerega je obravnaval slovenski poslanec, spada med tiste, ki se dotikajo najglobljih in najbolj občutljivih strani našega političnega in kulturnega življenja. Gre za problem, katerega ni mogoče rešiti z duševnostjo nacionalizma, ki je gluh za najbolj navadne zahteve svobode srca. Parlament je grdo napadel drugorodnega poslanca,

toda on se je znal mirno hladnokrvno postaviti po robu izpadom te nestrpnosti zbornice, dočim ga je predsednik parlamenta poslanec Rocco pozival z neobičajno nepopustljivostjo k poslovanju in minister Casati mu je delal medklice, v katerih je kazal skrajno nacionalizem, ki bi moral biti brez dvoma tuj njegovemu umu, njegovi kulturi in njegovi duševnosti.»

Ta sodba je važna, kajti iz nje se vidi, da priznava italijanska javnost velik pomen naše borbe. Gre v resnici za najbolj temeljno vprašanje vesti in človeške svobode. Mnenje velikega italijanskega dnevnika je važno tudi raditega, ker ni izključeno, da postane Giolitti zopet ministrski predsednik.

Petindvajsetletnica.

„Pučki Prijatelj“, glasilo narodne stranke v Istri, praznuje petindvajsetletnico svojega obstoja. Ustanovljena je l. 1899. pokojni škof na Krku Anton Mahnič. List se je s početka tiskal na Krku, pozneje se je preselil v Pazin. Prestal je mnogo preganjanj in v Pazinu so mu fašisti uničili tiskarno. List je potem našel pribežališče v Trstu in začasno v Gorici. Sedaj se tiska v Trstu v isti tiskarni kakor Mali list. „Pučki Prijatelj“ je zastopnik sorodnih idej in ciljev med Hrvatji, kakor Mali list in Goriška Straža med Slovenci. Zato mu želimo ob njegovi petindvajsetletnici najboljšje uspehe v bodočnosti za blagor teplanega istrskega ljudstva.

Pravi odgovor.

Iz Gorice nam je poslal naš prijatelj 65 lir s tem spremnim pismom: «Dragi Mali list! V prilogi ti pošiljam naslove osem novih naročnikov kot bodrilo za tvojo neustrašeno borbo za pravico delovnega ljudstva in kot odgovor na napade, s katerimi te obletavajo nasprotniki. 8 naročnikov 64 lir, ena lira v fond lista. — Josip Vižintin, urarski vajenec v Gorici.» — Mali list se toplo zahvali vrlemu prijatelju.

Peterček na Goriskem.

Za praznike so vprizorili «Peterčkove poslednje sanje» v Gorici (dramatični krožek) ter v Dornbergu (Prosvetna zveza). Ugotovili smo, da so Dornberžani visoko in v vsakem oziru nadkrilili Goričane. Dornberški Peterček bi — brez pretiranja — prav lahko nastopil na vsakem velikomestnem odru.

Lep zdravnik.

V Trstu preiskuje invalide neki zdravnik, kateri slovenske invalide goni v Jugoslavijo, češ tam imate svoje brate, kaj iščete od Italije. Ta možakar naj ve, da so invalidi tukaj na svoji zemlji. Če je Italija te dežele zasedla in prevzela njih upravo, je prevzela tudi do invalidov katerekoli narodnosti enake dolžnosti. Mi ne bomo nikdar dopustili, da bi nas kdo gonil z naših tal kamorkoli.

Prireditve.

Marijina družba v Rojanu priredi božično igro «Lija» v svojih prostorih v nedeljo dne 4. januarja ob 5 uri.

Mussolini in Jugoslavija.

Mussolini je izrazil trdno upanje da pri volitvah v Jugoslaviji zmaga Pašičeva stranka.

Revolucija v Albaniji.

O tem smo že na kratko poročali. Vlada Fan Nolja je podlegla ustašem. Fan Noli in drugi njegovi ministri so zbežali v Italijo. Ustaše je vodil Ahmed beg Zogu. Ta je sedaj gospodar v celi Albaniji. On je baje bolj naklonjen Jugoslaviji, dočim je bil Fan Noli prijatelj z Italijo. Italijanski listi so sprva tudi očitali, da Jugoslavija podpira upornike, a Jugoslavija je to zanikala. Slednjič so vendarle uporniki zmagali, vprašanje je le, koliko časa se bodo odbržali.

Čudne zveze.

Za državne volitve, ki bodo v Jugoslaviji februarja meseca, je ukazalo vodstvo komunistične stranke v Beogradu, da morajo njeni somišljeniki v Sloveniji voliti s stranko veleposestnikov («Samostojna stranka»). To je vsekakor nenaravno!

Beležke.

Taki so! Prvoboritelj za narod Aldo Finzi je postal z 29. letom minister. Kmalu je postal podjeten. S prijatelji je ustanovil veliko trgovsko družbo „Commerciale Impresa Nord America“, ki je vrgla 1923. milijone.

Bolezen in politika. Nedeljska «Edinost» je gromovito zahrknila in vrgla med mili narod mogočen pljunek: Fej jih bodi! namreč te malolistarje. Zakaj pa? Zato, ker so napadali voditelja dr. Wilfana, on pa je ležal tačas bolan. In tudi njegova hč je resno zbolela. Nam malolistarjem se zdi, da bolezen in družinske razmere sploh ne spadajo v politiko. Tudi g. Šček je bil v tem času bolan, ko je izšel v «Edinosti» napad nanj iz peresa dr. Čoka. Toda mi nismo tako otročji, da bi zato pljuvali na edinjaše. Mi bijemo boj proti

MIHEC: Leto je šlo v kraj in snoparstvo nazaj
JAKEC: Nič več se ne povrne ta črni dirindaj.

stranki, oziroma kliki, katere postopanje in delovanje smatramo za nazadnjaško in škodljivo narodnemu napredku. Če pa smo omenili dohodke dr. ja Wilfana, je to stvar ne le zasebnega, ampak tudi javnega značaja. To gospodje sami prav točno vedo. Zato je njihovo pljuvanje politična komedija. Kar se pa tiče družinskih zadev, bō «Edinost» storila svojim prvoboriteljem veliko uslugo, ako se ne bo teh reči posluževala kot skrajnih sredstev politične obrambe. Sicer bomo prisiljeni očitek «brežutnosti in duševne posurovelosti» uljudno vrniti na oddajno pošto.

Blagoslov snoparstva. Hvalijo se, da so rešili domovino. Lepo so jo rešili! Italija je danes nemirna, kakor nikdar prej. Gospodarsko gremo dol. Glavne trgovske zbornice v državi so napravile statistiko o cenah življenjskih potrebščin v zadnjih letih. Ako je življenje stalo v juliju 1920. lir 100, je stalo februarja 1924. lir 123, marca 124, aprila 122.85, maja 122.27, julija 124, avgusta 126, septembra 127, oktobra 128.

Milicija na železnici. Na postajah, na vlakih srečate snoparje — miličarje. Železniški minister Ciano je branil to milicijo, češ da se je izkazalo, da so miličarji rešili državi 3 do 4 milijone lir vrednosti pred tatvino. Počasi, šjor ministri! Vi ste pozabili povedati, da je v enem letu stala železniška milicija 27 milijonov lir, torej je še vedno 24 milijonov izgube. Pa ste pozabili povedati, da so se skozi leto dni snoparji po železnici zastoj vozili, kar 100 vlakov so zasedli, ko so se vozili na shode v Rim ter Napoli. Pa fašistovski komisar na železnici Torre, ki je razdal nič manj kot 15.000 izkaznic za brezplačno vožnjo po železnicah? Med temi je imel prvorazredno brezplačno vozovnico tudi morilec Dumini.

Trdni značaji. V Gorici stanuje mož, ki ga pozna vsa Gorica. V vročih dneh leta 1914., ko je vsenemška vojna blaznost dosegla svoj višek, je tisti gospod, ki je imel na prsih nemško kokardo, sedel h klavirju v kavarni «Corso» ter zavrival Radecki marš. — Bilo je jeseni 1918. v dnevih poloma. Tisti gospod se je predstavil predsedniku slov. Narodnega sveta z jugoslovankim znakom. Danes nosi gospod ob raznih prilikah trikoloro.

Ali je ali ni. «Edinost» se ne more potolažiti, ker smo nacionalizem imenovali hudičevno delo. Ko je «Edinost» zagovarjala trboveljske ubijalce, je pisala: «Nacionalizem mora včasih zagrabiti s silo.» Naš kmet pa nasilstvo imenuje hudičevno delo. Iz tega sledi jasno, da je Mali list pravilno pisal. Seveda «Edinost» tega ne bo pripoznala, ker zmiraž ribari v kalni vodi in zmiraž drži dve sveči prižgani.

Kako je s politiko

Spreten krmar.

Priznati je treba Mussoliniju da ni neroden. Njegovo vladno barko goni tak silen vihar, da bi bil že marsikteri krmar popustil krmilo in se udal. Mussolini se ne uda. Ko so padale strašne obtožbe proti njegovi vladi in je kazalo, da ga tudi liberalci konečno zapuste, izmislil si je novo sredstvo, da vrže med parlamentarni svet kost, ob kateri naj bi se spopadli in tako pozabili, o čem se je govorilo štirinajst dni prej. To sredstvo je

Volilna reforma.

Mussolini je čisto nepričakovano vstal v parlamentu in naznanil, da vlada predloži načrt zakona o volitvah. To naznanilo je padlo med poslance kakor bomba. Hitro so pozabili na poboje, umore in sleparije ter začeli živahno razpravo o tem nepričakovanem okretu vladne barke.

Volilni red.

Po vojni je bil v Italiji vpeljan za volitve moderni način, ki mu pravimo najkrajše «proporc». Po tem načinu so volilni okraji zelo obsežni; v vsakem okraju se voli večje število poslancev naenkrat. Volilci pa ne volijo posameznih kandidatov, ampak volijo stranko. Vsaka stranka predloži listo kandidatov po svojem okusu; kdor pritegne stranki, voli z enim samim činom celo listo. Ob koncu volitev se v celem okraju glasovi seštejejo. Od določenega števila poslanskih mest jih pripade na vsako stranko toliko procentov, kolikor procentov volilcev se je izreklo zanj. «Proporc», pomeni «sorazmerje». V parlament pride vsaka stranka razmeroma tako močna, kakor je močna v narodu (seveda, če se volitve pošteno delajo!).

Stari način.

Stari način volitev ni bil sorazmeren z ozirom na stranke. Volivni okraji so bili majhni, na vsak okraj je spadalo eno poslansko mesto. Zato so pri agitaciji bolj stopale v ospredje osebe nego stranke. Kandidat se je osebno ponujal: ljudje so več mislili na osebo in njene iastnosti kakor na strankarski program. Če je bil kandidat priljubljen ali če so imeli vzrok bati se njegove jeze, potem niso vpraševali za program, ampak volili moža. Ker je po nekaterih deželah Italije ljudska izobrazba zelo nizka, so prihajali v parlament vsakovrstni trebušniki, grofje, veleposestniki in advokatje, ki so potem v parlamentu šele študirali, s katerim ministrom bi kazalo vleči. Stranke so se tedaj sestavljale šele okoli ministrskih oseb. To je bila zlata doba liberalizma.

Napake starega načina.

Prvo napako smo ravnokar omenili, namreč, da se je premalo gledalo na program. Druga napaka je ta, da po starem načinu pride v parlament iz vsakega okraja le zastopnik večine, manjšina pa ostane brez vsega zastopstva. Recimo, da v okraju glasuje 10 tisoč volivcev. Za kandidata liberalca jih glasuje 5012, za ljudovca 2.800, za socialisti 2.188. Izvoljen je samo liberalec, ljudovci in socialisti, četudi jih je veliko, ostanejo brez poslanca.

Ožje volitve.

Ako noben kandidat ni dobil nad polovico glasov, se po starem načinu nobeden ni smaral za izvoljenega. Moralo se je voliti še enkrat, toda le v ožjih volitvah med dvema najmočnejšima. Vzemimo primer: liberalec je dobil 3.800 glasov, ljudovec 3.700, socialisti 2.000, komunisti 500. Ker je bilo vseh oddanih glasov 10 tisoč, more biti izvoljen le tisti, ki dobi čez 5000. Ker pa ni nobeden dobil toliko, vršiti se morajo ožje volitve med liberalcem in ljudovcem. Od teh dveh je potem izvoljen tisti, ki dobi en glas več kakor

nasprotnik. Ožje volitve so imele vsaj to dobro stran, da so se manjše stranke morale v drugič odločiti za enega ali drugega izmed obeh najmočnejših kandidatov. V našem primeru bi socialisti in komunisti morali razmišljati, koga raje vidijo izvoljenega: liberalca ali ljudovca, in potem potegniti z njim, da mu pomorejo podreti nasprotnika.

Angleški način.

Na Angleškem ni nič ožjih volitev. Tam sta bili od zdavnaj le dve stranki, zato ni bilo ožjih volitev sploh nič treba. Sedaj pa, ko so tri stranke, se godi tudi tam krivica. Vzemimo nov primer: V okraju je bilo oddanih 9.000 glasov. Konservativci je dobil 3123 glasov, laburisti 3.120, liberalci 2757. Izvoljen je kar prvič konservativci, čeprav ima le malenkost več nego tretjino volivcev na svoji strani. Tako se je pri zadnjih volitvah zgodilo, da so povsod prišli konservativci na vrh in so sedaj neomejeni gospodarji države, čeprav jih ni volila niti polovica vseh volivcev.

Mussolini je izbral angleški način.

Mussolini namerava torej predložiti sedanjim zbornici načrt volivnega reda, po katerem dobimo zopet male volivne okraje. Na vsakih 75.000 prebivalcev pride en poslanec. Ožjih volitev pa ne bo nič. On upa tudi po novem redu priti do večine. Sicer pa vemo, da poleg volivnega reda odločuje še več volivni nered.

Kaj pravijo stranke.

Liberalci so vsi blaženi. Giolitti je izjavil, da ga zelo veseli, kajti on je že 42 let zagovarjal enoimenske okraje. Poleg izpolnjene srčne želje pa vidi jo liberalci, da je Mussolini naredil križ čez fašizem in se odločil za parlamentarizem stare sorte. Kar veseli liberalce, pa žali nekateri bolj samostojne fašiste. Ti spoznavajo, da so bili v rokah Mussolinija le nemo orodje in da Mussolini sploh ni fašist po kakem programu, kakor so to verovali, ampak da je — Mussolini. Vendar jih bo zaenkrat še potolažil.

Opozicija ne mara nič slišati o novem volivnem redu in o novih volitvah. Opozicija trdi, da bodo vse volitve enake, dokler jih bo delal Mussolini. Vendar so tudi v opoziciji zadovoljni, ker vidijo, da se politično življenje ravno pod njihovim pritiskom vrača zopet v parlamentarni tir. Diktatura je v zadnjih vzdihljajih.

Gor in dol.

Pozigalec.

V poletju leta 1920. je Frane Giunta izdelal načrt, kako bo uničil Narodni dom. Med tem ko je bil v to svrhu domenjen z vsemi, ki so se mu zdeli potrebni, je zbral na trgu pred Miheem in Jakcem veliko pristašev, držal govor, nakar je šla razdivjana tolpa pod vodstvom nekega gospoda, ki je nosil v roki seznam določenih hiš z naslovom. Navalil so na Narodni dom, avtomobil za avtomobilom je pridral, vsi nabasani s sodi z bencinom. Junaki so hiteli v gorenja nadstropja, polivali bencin, nato so prižgali. Nato se je Giunta pohvalil, da je on razdejal Narodni dom.

Čast za častjo.

Takrat je postal Giunta vodja primorskih snopov. Kasneje je postal poslanec, komendant, končno celo podpredsednik rimske poslanske zbornice ter glavni tajnik fašistovske stranke v državi. Med tem se je oženil z neko bogato graščakinjo.

Padec.

Pred nekaj dnevi je milanski državni pravdnik vložil na poslansko zbornico prošnjo, da mu izročijo po-

slanca Giunto, ki se bo sodil, ker da je sokriv napada na poslanca Forni-ja. Ali je res ali ne, ne vemo. To pa vemo da je Giunta takoj odložil mesto zborničnega podpredsednika.

Giunta revež.

Kako je z gospodom Giunto? Njegov oče je bil priprost oskrbnik posestva markize Cambray. Ko je sin dovršil šolo, je prišel po vojaških letih v Trst, kjer je bil velik revež. Bili so dnevi in tedni, ko ni imel ficka v žepu.

V tržaškem rajju.

Minister Mussolini je nekoč dobesedno rekel: «Trst je imel okrog 300 milijonov krivičnih vojnih dobičkov. Ti so bili reducirani na par deset milijonov in še za te smo dovolili plačevanje na obroke». Dosti ne moremo govoriti, vemo pa, da ima velepodjetnik Brunner nad 350 milijonov premoženja, da je Cosulich velemiljonar in vemo, da so se ti velebogatinji stalno obračali na Giunto za posredovanje v Rimu. Ako bi izrekli sodbo, bi na sodnji seveda zapadli obsodbi zaradi obrekovanja, toda dejstvo je, da je postal Giunta iz reveža velik gospod. V palači «Galleria» v Rimu ima Giunta sijajno pisarno, ravnatko v Trentu, plačuje pa le 600 lir davka.

Iz potne torbe.

Potujoč iz Trsta na Reko sem poslušala pogovor slovenske gospe z nekim črnosrajčnikom Klel je opravilo, katero nosi, ter mrmral, da jim vrže kapo pod noge, ker da je že vsega sil. Tožil je gospe, da je bil več dni zaprt, ker je pretepel častnika od fašja, kateri ga je dobil čez uro v družbi slovenskih fantov. Gospa ga je dobro zafkavala, tako da je prišel v zadrego. Začel se je opravičevati, da ga je njegov gospodar zapisal, ker drugače bi ga spodil iz službe. Akcijske službe (t. j. razbojniških pohodov) se ni udeleževal pogostoma, toda večkrat so ga kar s silo odpeljali v službo. Plače da imajo dnevno 18 lir. Gospa mu je rekla: «Torej se vam godi prav izvrstno, ker imate boljše plače nego marsikak uradnik».

Predno je gospa odšla, jo je črnosrajčnik v strahu prosil, naj molči. Ona lahko molči, jaz pa ne bom, ker nisem ničesar obljubila.

Fantje snoparji, ali ne veste, kako je mrmral Kranjec, ko je zibal Francoza: Zmiraj ne bo tako! Zmiraj ne bo tako! Sedaj že nastopajo drugi časi in vi se hočete preleviti iz divjega volka v ponižno jagnje. Pa ne bo šlo gladko. Prodali ste se iz lakomnosti po denarju in lepšem življenju. Dobro se vam je godilo in ste preganjali svoje rojake. Prosili so vas, da odnehajte, a zaman. Sedaj lahko slečete črno srajco, toda svojih črnih dejanj in svoje črne duše pa ne kar tako.

Sopotnica.

V popolno pojasnilo.

Gospod odvetnik dr. Janez Čok me je v «Edinosti» v celi koloni napadel. Samo na izrecno zahtevo nekaterih prijateljev podajam naslednje pojasnilo. Dr. Janez Čok me napada stvarno samo v štirih vrsticah, ostala kolona je antiklerikalno pisanje, kakršnega smo bili davno že vajeni pri «Slovenskem narodu». Zato prepustim sodbo tega dela javnosti, sam pa se ofnejem na stvarni odgovor.

Poročilo dr. Čoka.

Gospod Janez Čok je na shodu tržaške «Edinosti» razlagal, da sem dal dve izjavi: da naše šolsko vprašanje ni aktualno, in da Goričani nočejo več sodelovati s tržaškim društvom.

Neutemeljeni očitki.

Teh izjav vobče nisem dal. Tako izjavo bi mogel dati le prebivalec svetovanske blazine. Kako bi mogel re-

či, da naše šolsko vprašanje ni aktualno, da ni živo, ko se vendar ravno organizacija, ki ji pripadam, kar najbolj odločno bori za slovensko šolstvo in je prijatelj dr. Besednjak ravnokar imel o tem vprašanju v rimskem parlamentu celourni govor. Nadalje govore sejni zapisniki naše politične organizacije, da sem ponovno ravno v tem letu sprožil razgovor in resolucije, tičočee se šolskega vprašanja.

Še bolj otročji je očitek, da sem proti sodelovanju obeh strank. Saj sem ravno jaz prvi sprožil idejo o Narodnem svetu, začrtal program Narodnega sveta, ki se bo navzlic odločnemu in načelnemu nasprotovanju tržaškega društva vendarle ustanovil, ker bo ljudstvo tržaške dežele prisililo edinjaške prvake, da postavijo interese naroda pred interese svoje klike. Narodni svet bo združeval pripadnike vseh naziranj, vseh strank, ubogih in bogatinov; ti sicer ne morejo sodelovati v vseh rečeh, pač pa so lahko strnjeni v obrambi skupnih jezikovnih pravic. O tem, kaj sva z gospodom Janezom Čokom govorila na sestanku v Trstu, pa prihodnjic; na njegov napad na duhovski stan pa odgovorim v tretji številki.

Virgilij Šček.

ZANIMIVOSTI.

Kako je bilo pred 350. leti.

Goriški zgodovinar Carlo Morelli je zapisal leta 1855. v svoji knjigi «Istoria della Contea di Gorizia» zanimivost o časih, ko so Benečani pred 350. leti zavzeli naše kraje. Piše: «Pretepi so bili tem pogostejši, čim bolj se je od preveč užitega vina razrazil naravno vroči temperament, in čim bolj so grofijo preplavalji ubegli Benečani, ki so našli v naši grofiji varen kotiček in službo. Goreci glavar Franc pl. Turn, spoznavši prava načela dobre vlade, katera mora stremiti bolj za tem, da prehit, kakor pa da kaznuje prestopke, je prepovedal (leta 1545.) v vseh vaseh grofije o priliki cerkvenih slavnostij vse plese in godbe, ki dajo navadno zbog številnega ljudskega navala priloznost za prepire in zalitve.»

Nekaj o poprtnjaku.

Sem pa tja se je ohranil starodavni običaj, da o božicu, o novem letu in o sv. Treh kraljih položijo poprtnjak na mizo. — Ponekod dajejo po polnočni živini koške poprtnjaka v spomin, da je tudi ob Kristusovem rojstvu čula živina. — Poprtnjak Treh kraljev okrasijo dekleta s testom tako, da upodobijo te svetnike z njihovo zvezdo. — Gospodinje krmijo z drobtinami poprtnjaka kokoši. — Ostanek poprtnjaka hranijo dekleta do pusta, če se niso prej omožile. Ako pa se katera omoži, pride kos poprtnjaka na zenitovansko mizo.

Slovenski in slovanski zvon.

Profesor Ivan Mercina v Gorici piše: Zagrebški največji zvon tehta 6048 kg, zvon v Gospe Sveti na Korškem 6608 kg, zvon na Sv. Gori 3500 kg. Največji slovanski zvon in sploh na svetu je v Moskvi, vlit leta 1724., pravi «cesar zvonov», ker tehta 195.000 kg. Leta 1737. je telebnil pri požaru s stresa na tla in se je pogreznil deloma v zemljo. Sto let pozneje je bil ta orjak na ukaz carja Nikolaja dvignjen iz svoje jame in postavljen na zidan podstavek. Pri padcu z zvonika se mu je izbil velik kos na krilu. Skozi to razpoko stopita lahko hkratu dva moža v zvon. Leta 1812. ga je hotel Napoleon I. odpeljati v Pariz, kar se mu pa ni posrečilo.

Slovinci pred 900. leti.

Pokojni profesor dr. Kos navaja v «Gradivu za zgodovino Slovencev v srednjem veku» listino, ki se ožira na leto 1086. po Kristusu. V tej listini je več imen slovenskih krajev; omenjajo se te vasi na Krasu: Sezana, Žirje, Merče, Dane, Šmarje, Kriz, Utovlje, Dobravlje, Godinje, Skopo, Sepulje, Gabrovica, Pliskovica, Gorijsko, Vojseica, Opatje selo, Selce.

Na pragu novega leta

Leto 1924. je za nami. Zopet je ena stran naše zgodovine popisana. Pridevamo jo k tistemu poglavju, ki se je začelo z letom 1919. in ki mu pritiče skupin naslov «Babilon». Kdaj bo to poglavje dovršeno, to ve samo prst božji, ki piše usodo narodov.

Marsikom se milo stori na Silvestrov večer, ko tone leto v morje večnosti. Nam, ki težko čakamo nove jutranje zarje, le prepočasi teko leta. Zato rečemo: čast Bogu, leto 1924. je za nami. Prestali smo jih pet, prestali jih bomo še desetkrat pet, ako je božja volja. S Prešernom porečemo:

Navadile so butare se pleča
in grenkega se usta so bokala.
Poplat je koža žezincez postala,
ne strasi več je trnjevka bodeča.

Toda naše srce v prsih bije živo in gorko. Prenesli smo Slovenci v tisočletni zgodovini ze hujše čase, pa smo ostali Slovenci in ostal nam je trden up:

Vremena Kranjcem bodo se zjasnila,
jim mil' se zvezde, kakor zdaj, sijale.

Zato z vedrim celom stopamo v novo leto. Majhen narod smo, pa ni nas svoga imena sram. Bog ne šteje narodov, kakor se štejejo črede ovac: Bog narode tehta. Majhni smo po številu, a nositelji smo velikih idej. Postavljeni v sredo drugih bolj številnih narodov, smo preskusni kamen njih duševne veličine. In našli smo jih duševno majhne, zaupajoče v silo materije, brezsrčne in puhle. S psalmistom lahko rečemo o njih: «Ti se zanašajo na svoje bojne

vozove, oni na konje: mi pa bomo klicali ime Gospoda našega Boga. Oni se bodo zapletli in padli, mi pa se bomo vzdignili in stali pokoncu» (19. psalm).

Nositelji smo ideje pravičnosti. Mi ne priznavamo nauka o velikih in malih narodih, ne priznavamo nauka o državotvornih «nacijah» in sužnjih plemenih. Vsi narodi so enako veliki, vsi enako državotvorni, vsi so plemena, vsi «nacije».

Nositelji smo ideje vesoljnega bratstva, ki jo izreka naš veliki Prešeren:

«Da smo Očeta enega sinovi,
ljudje vsi bratje, bratje vsi narodi,
da ljubiti mor' mo se...»

Že samo s tem, da smo, bijemo v obraz prorokom opičjega človeštva. In ko nas na smrt sodijo in nam v obraz pljujejo samo zato, ker smo, očitujejo, da so globoko pod nami. Mi pa stojimo v solncu krščanske resnice, zavedajoč se svojega človeškega dostojanstva in zremo pomilovalno na njihovo prazno delo. Mi sicer trpimo, toda trpljenje nas čisti in dviga: drugi rajajo ob odprtem breznu in to jih ponižuje.

S ponosom stopamo v novo leto, brez strahu gremo na delo: «Če Bog z nami, kdo proti nam?» Mi bijemo boj za večno, neumrljive ideje, zato bo zmaga končno naša.

Pridi tedaj novo leto, leto bolesti in ponižanja, leto dela in upanja, leto bojov in zmag. Bodi nov klin v lestvi, na kateri se popenjamo k duševni veličini. Iztekaj hitro, ker težko čakamo zgodnje danice.

VEKOSLAV:

Koleda.

Novo leto — sveto leto!
V zarjo upov si odeto,
v srcih zmučenih spočeto!
Daj, prinesi časov novih,
daj, pomagaj nam v okovih,
predno izginemo v grobovih.
Vemo, nova luč prihaja
in življenje novo ustaja,
saj že slutnja nas navdaja!
Po svobodi se jočemo,
luči in solnce hočemo,
umreti nočemo, nočemo!

Mohorjeve knjige.

Koledar.

Pred nami leži dar Goriške Mohorjeve družbe za leto 1925. Nekaj posebnega, zlasti pa Koledar! 180 strani močan, velika oblika, kakor še nikdar. Prekrasne platnice s sliko sv. Mohorja in Fortunata, delo goriškega rojaka profesorja Šaša Šantla, ki je slikal tudi vse «mesece» v dveh barvah. Papir je pravi luksuz, slike prvovrstne. Pa kolika vsebina. Človek se kar ne more nagledati te lepote. Sam koledar je vreden 8

do 10 lir. V koledarju je toliko raznovrstne vsebine, da ga bo z veseljem bral kmet in učitelj, delavec in duhovnik, obrtnik in trgovec, uradnik in profesor, žene in dekleta, možje in fantje, stari in mladi.

Druge knjige.

Goriška Mohorjeva družba je poleg koledarja izdala zanimivi roman «Na Indijo» od ruskega pisatelja Danilevskega, svetovnega imena. Zraven romana smo dobili še domačo povest «Prežitkarji». Četrta knjiga je «Gospodarska čitanka», ki so jo spisali naši najboljši strokovnjaki ter obsega 190 strani. V njej dobiš vse polno novega, potrebnega, zanimivega za polje, vinograd, travnik, hlev, za gospodarstvo in gospodinjstvo.

Letošnja izdaja Mohorjevih knjig se je zakasnila, ker sta dve najboljši sili v Zadružni tiskarni nenadoma oboleli in niso mogli najti nikjer nadomestila

Naša dolžnost.

Vsak deželan bodi Mohorjan. Mohorjeva družba ni privatno podjetje, ki bi po kapitalističnem sistemu bilo zato ustvarjeno, da si par oseb dela dobičke, marveč je vseslovenska ustanova, ki gleda samo na korist celokupnega ljudstva.

PODLISTEK

Dekle z Močevja

Svedski spisala Selma Lagerlöf

1. poglavje.

Da le prisegel ne bi.

Godi se v sodni porotni dvorani v oddaljenem podeželskem mestu. Na visoko postavljenem stolu sedi sodnik, velik, močan mož s širokim, surovo oblikovanim obrazom. Že več ur zaporedoma razsoja slučaj za slučajem in končno se ga je lotila nekaka naveličanost in nejevolja.

Ravnokar je začel z zadnjo obravnavo, ki je bila danes na vrsti. Gre za priznanje vzdrževalnine nekega otroka.

Ta slučaj so obdelovali že pri prejšnjih porotnih obravnavah in se sedaj čita zapisnik prve obravnave, iz katerega se doznava, da je tožnica neka uboga služkinja, toženec pa oženjen mož.

Dalje je iz zapisnika razvidna toženčeva izjava, da ga je tožnica po krivici in samo iz pohlepa po denarju pritirala pred sodišče. Prizna, da je tožnica pri njem nekaj časa služila, on pa da se ni ves ta čas spuščal z njo v nikako ljubzensko razmerje, ona nima torej nikake pravice zahtevati od njega kakršnokoli podporo. Tožnica je vztrajala pri svoji trditvi; in po zaslšanju nekaj priče je bilo toženco naloženo, da priseže, če noče biti obsojen v plačevanje podpore za otroka.

Obe stranki sta se sesli in stojita sedaj skupaj pred sodnim stolom. Tožnica je zelo mlada in je videti vsa preplašena. Joka od sramu in si s trudom briše solze z zmečkanim žepnim robcem; zdelo se je, kakor da ga ne more razgrniti. Obklečena je v črno obleko, ki je še precej nova in neobnošena. Vendar ji tako slabo pristaja, da mora človek nehote misliti, da si jo je izposodila, da je

S. Socerb nad Dolino

Grad Strmec.

Na vzhodni strani Trsta, kaksne tri ure peš-poti iz mesta, se dviga na ostrem robu kraških pečin visina «Strmec», ki se opazi že od daleč. Na živi skali Strmea so se danes razvaline nekdanjega gradu, ki je bil že v starodavnih časih utrdba proti napadom sovražnikov; v srednjem veku pa je bil strah in groza kmetom vasi Socerb, ki stoji pod gradom, pa tudi vsej okolici, ki je bila grofovsko last in kmetje grofovski podložniki. Takrat so tlačili — to je zgodovinsko dokazano — ti grofje kmete kot sužnje. Danes je tlačanstvo zginilo, grofov ni več; pač pa je nastopilo novo tlačanstvo, ki se imenuje socialna beda; namesto grofovstva pa imamo kapitalizem, ki skuša ukleniti ljudstvo v drugo sužnost.

V 15. stoletju so ga Benečani podrli, pozneje so ga izgubili, pa so ga po bojih zopet pridobili. Nekaj časa ga je dobilo v oblast tržaško mesto, kasneje avstrijska vlada, še kasneje grofje Petac (ki so bili lastniki Podgrada nad Rodikom) ter končno grofje Montecuccoli. Ti so ga časoma zapustili, nakar si ga je prilastila domača občina. Leta 1907. ga je občina prodala tržaskemu baronu Ecdonomu za 3500 goldinarjev.

Ozadje gradu leta 1698.

Jama pri Sv. Socerbu.

Iz vasi te pelje pot k jami; vhod se nahaja v mali dolinici. Po 45 kamnitih stopnicah se pride na dno prvega prostora, kjer je oltar, posvečen svetemu Socerbu. Za oltarjem je pitna voda, o kateri gre od ust do ust izročilo, da je ne zmanjka nikoli, četudi ni nobenega izvirka. Nad malim studencem tvorijo kapniki obliko postelje in izročilo pravi, da je tu spaval sveti Socerb. Na levi strani vode se kapniki izobličili nekako prižnico. Iz tega prostora se pride v nižji prostor, v katerem je grajska gospoda shranjevala poleti vino.

Kdo je bil sveti Socerb?

Sveti Socerb je bil rojen v Trstu pred približno 1360 leti. Starši so bili zelo pobožni in tako so tudi vzgojili sina Socerba (Servulus, bili so Latinci). Z 12. letom je bil že popoln kristjan. Zapustil je domačo hišo ter odšel v samoto v jamo pod Strmecem, kjer je živel v zatajevanju in premišljevanju. Po očetovi smrti je začel javno širiti krščansko vero med pagani, ki so ga silovito preganjali. Ker le ni odnehal, so ga z jermeni bičali, potem raztegnili na natezalnici, nato razmesarili z železnimi

Ospredje gradu leta 1698.

kaveljki, potem oblili z vrelim oljem in naposled obglavili leta 284. po Kristusovem rojstvu. Njegovo telo počiva v cerkvi sv. Justa v Trstu.

Dolžnost naših deklet.

Vsi vojni viharji, ki so porušili na tisoče slovenskih domov na Goriškem in na Krasu, niso mogli porušiti in uničiti ljubezni do naše zemlje, do naših domov, do našega jezika. Kar je Bog zarisal in vsadil človeku v srce, tega mu ne sme noben prevrat izruti iz srca.

Slovenska dekleta! Kakor rade gojite cvetice na svojih gredicah in svojih oknih, tako gojite skrbno tudi cvet domovinske ljubezni v svojih srcih. Glasno naj zveni glas slovenske govornice iz vaših ust, zvonko naj doni spev slovenske pesmi iz vaših grl! Med vami naj ne bo nobene, ki bi pozabila govornice in spevov svoje slovenske matere. Gojite cvetlice v gredicah in v lončkih na oknih za naše domače fante, da jih daste našim fantom ob resni in slovesni uri, kakor je tudi vaša dolžnost, da si na razpotju življenja volite mladeniča svojega rodu. Po vas naj se v prihodnjih ženah ohranjuje rod, ki bo vedno pričal, da kar je zibala slovenska mati, se tej materi nikoli ne izneveri!

Dekleta! Bodite doma in v družbah skrbne vrtnarice cvetov domovinske ljubezni, zmiraj zveste varhinje slovenskega imena!

Otroški kotichek.

Kolina.

(Fr. Levstik).

Mi smo davi muho klali
in koline vam poslali,
z mesom tudi klobasic:
nekaj lepih krvavic,
tri mesene,
tri prtene.
Vina v reki si kupite,
z njim kolino poplaknite.

Za inozemstvo stane

Mali list L 18.40

lahko dostojno oblečena prisla pred sodišče.

Kar se obtoženca tiče, se mu takoj pozna, da živi v dobrih razmerah. Star je približno trideset let in je videti prav prikupljiv. Ko stoji tako pred sodnim stolom, je njegovo vedenje prav dobro. Ne sicer, kakor da bi mu to povzročilo kako posebno zadoščanje, vendar pa ne naredi nikakega vtisa, da bi bil le kolikaj zmeden.

Ko so prebrali zapisnik, se je obrnil sodnik k obtožencu in ga vprašal, ali vztraja pri svoji tajitvi in če je pripravljen priseči.

Na to vprašanje je obtoženec odgovoril s hitrim «da.» Začel je iskati po tolnikovem žepu in je privlekel na dan neko sprigevalo od župnika, da pozna važnost in pomen prisege in ni nikake ovire, da ne bi prisegel.

Ves ta čas tožnica ni jenkala jokati. Videti je bila povsem zmedena in je

neprestano gledala v tla. Niti tako visoko se ni dvignila oči, da bi mogla gledati obtožencu v obraz.

Ko pa je ta rekel da, se je zdrznila. Naredila je par korakov proti sodnikovu stolu, kakor bi hotela nekaj pripomniti; nato pa je obstala. To je vendar nemogoče, je rekla sama pri sebi, on ni mogel reči da. — Jaz nisem prav slišala...

Medtem je vzel sodnik v roko izpričevalo in je pomignil sodniškemu slugi. Sluga je stopil k mizi, vzel sveto pismo (povest se godi v protestantovski pokrajini) in ga položil pred obtoženca.

Tožiteljica je slišala, da je sel nekdo mimo, in postala je nemirna. Dvignila je oči in pogledala preko mize. Tedaj je zapazila, da je sluga pripravil sveto pismo.

Za hip se je zdelo, kakor da hoče zopet ugovarjati. Toda premagala se je. —

DELAJSKI VESTNIK.

Delavsko zborovanje. V Milanu se je vršilo velikansko zborovanje odposlancev vseh delavskih zbornic (Camera del Lavoro) iz države. Na zborovanju se je izkazalo, da so komunisti povsod nazadovali razen v Trstu. Za Bologno je n. pr. glasovalo 49.000 socialistov in 2000 komunistov. Firenze: 2186, vsi socialisti. Genova: 8912 socialistov ter 598 komunistov. Milan: 25.632 socialistov in 3230 komunistov. Rim: 3000 socialistov in 1646 komunistov. Trst: 3158, vsi komunisti. Pri glasovanju je dobil komunistični predlog 32 tisoč glasov, socialistični pa 208 tisoč glasov.

Delovna pogodba. Kakor je znano, je šlo za delovno pogodbo, ki je zlasti zanimala kovinarske delavce v raznih ladjedelnicah. Snoparska delavska zveza je razglasila načrt, katerega pa so snoparski kolovodje prej na skrivnem izdelali v sporazumu z delodajalci-miljonarji, nato so ga razglasili ter «sklenili» delovno pogodbo. Delavstvo molči, trpi in — čaka. Dan pa pride in preden pride, ne bo o snoparski delavski zvezi ne duha ne sluha, zakaj vsi delavci so se vpisali vanjo le po sili.

Delavcem huda prede. Tržaške splošne zaloge (Magazzini generali) gredo v privatne roke. Zato so vse delavstvo odpustili in vsak, ki želi biti spet sprejet, četudi na začasno delo, mora predložiti prošnjo ter 5 drugih listin. In mislite: 1300 družin je prizadetih! Malo bo spet sprejetih, večina pojde na «sprehod».

Bolniška blagajna v Trstu. Ta je bila včasih ponos delavskega razreda in lahko v zgled za vso državo, kako se organizirajo bolniške blagajne. To je bilo takrat, ko snoparjev še ni bilo zraven. Pod vodstvom socialista dr. ja Puecherja je 31. decembra 1922. izkazovala blagajna rezervni zaklad v znesku 1.437.000 lir. Potem so snoparji zapodili Puecherja ter so prevzeli oni vodstvo. Po enem letu je izkazala blagajna le še 122.910 lir; kam je izginilo en milijon ter 44.089 lir, to sam Bog vedi. Snoparji so nastavili svojega ravnatelja ter mu določili letno plačo 25.000 lir; imenovali so tudi pravnega zastopnika — advokata — ter mu nakazali rednih 12 tisoč na leto. Vrhutega je odvetnik zaslužil lanj — kakor stoji v bilanci — še 100.000 lir.

„Naš Colnič“.

Prav v resnici nas veseli, ko čujemo dan na dan vprašanje, kako je z «Našim colničem» in kako bo v prihodnjem letu. Iz vseh teh vprašanj sklepamo, da vlada med mladino živahno zanimanje za ta najboljši mladinski list, kar jih poznamo.

To je edini slovenski prosvetno-vzgoj-

ni mladinski list. Kakšen bo pa «Naš Colnič» drugo leto? Odgovor je odvisen od števila naročnikov. Povprašali smo g. urednika in zvedeli, da bo novi letnik krasno opremljen s slikami in zanimivimi članki.

Prinašal bo med drugim posebni «Dijaski vestnik» in «Dekliško gredico». Naročnina 6 lir za vse leto je z ozirom na krasno vsebino in opremo tako malenkostna, da bi jo moral z navdu-

šenjem in brez pomislekov zrtvovati vsak zaveden fant in mladenka. Vendar je uprava sklenila, da lahko vplačujejo naročniki naročnino tudi v obrokih. S tem je omogočena naročitev za vsakega.

Noben izgovor ne drži. Povsod korajžno na delo! Imena in natančen naslov naročnikov pošljite «Upravi «Colniča», Riva Piazzutta 18., Gorica.» — Takoj na delo!

Veselo in srečno novo leto žele svojim cenjenim odjemalcem, gostom in prijateljem.

Ivan Vrabec
Trgovina jestvin
in kolonijalnega blaga
TRST
Gretta di sopra 424

Franc Vrabec
Trgovina jestvin
in kolonijalnega blaga
TRST
Gretta di sopra 340

Rigutto Luigi
Salumeria
TRST
Via XXX Ottobre 14

Pietro Antonini
Mesnica
TRST
Via Commerciale 15

Narobe Franc
Trgovina jestvin
in kolonijalnega blaga
TRST
Via Commerciale 18
Podruž. Via Valmauro 19

Alojzij Mislej
Točilnica vina in pive
TRST
Via Commerciale 335
(Pendice di Scorcola)

Žerjal & Co.
Pekarna in sladšičarna
TRST
Via Cecilia Rittmeyer 14

Mlinar
v Nabrežini
posluževalcem svojega mlina

August Ravnik
generalni zastopnik Zav. L'Union
GORICA
Via Barzellini štev. 2.

Giacomo Bassan
trgovina slaščic
TRST
Centrala: Via Settefontane 4.
Podružnica: Via S. Spiridione 7.

Ferdinand Pečenko
žganjarna
TRST
Scala Belvedere štev. 1.

M. Godina
zobotehnik
TRST
Via Genova štev. 13, prvo nadst.

Alojzij Povh
Urar in zlatar
TRST
Piazza Garibaldi št. 2, I. nadst.

Egidij Schifflin
koncesionirani zobotehnik
TRST
Via Settefontane št. 6, I. nadst.

Čevljarnica Forcessin
TRST
Via G. Caprin štev. 5
(pri Sv. Jakobu).

I. S. Godina
domača tvornica mila
TRST
Via Scoglio štev. 316.

Ianach
Eternit
TRST
Via Milano štev. 12.

Ivan Krže
Zaloga posode
TRST
Piazza S. Giovanni štev. 1.

Ljubljanska kreditna banka
Podružnica
TRST
Via XXX Ottobre štev. 11.

M. Aite
velika zaloga
manufakturnega blaga
TRST
Via Mazzini štev. 37.

Franc Štancar
zaloga domačih vin
TRST
Via Cunicoli štev. 8.

Gaston Dolinar
Velika zaloga papirja
TRST
Via Ugo Polonio štev. 5.

Jakob Perhauc
Velika zaloga vina, žganja
in likerjev
TRST
Via S. T. Xydias štev. 6.

Saj ni mogoče, da bi prisegel. Sodnik ga mora vendar zadržati.

Saj sodnik pač ne more misliti, da v taki stvari laže, da bi si nakopala tako strašno nesrečo, če bi lahko tožila koga drugega in ne poročenega moža. In če to ve, tedaj mora zabraniti prisego.

Videla je, da je sodnik parkrat prebral zupnikovo izpričevalo. Zažela je upati, da bo posegel vmes.

V resnici, videlo se je, da sodnik nekaj premišljuje. Parkrat je uprl oči v tožiteljico, toda pri tem je njegov obraz vedno bolj izražal stud in zaničevanje. Zdelo se je, da ji ni naklonjen. Tudi v slušaju, da je tožiteljica govorila resnico — je vendar malovredna in sodnik ne more imeti z njo sočutja.

Položil je izpričevalo na stran in je na kratko opozoril obtoženca, ali je dobro premislil usodepolne posledice krive prisega. Ta je poslušal z onim mi-

rom, ki ga je ves čas navdajal in je odgovoril spoštljivo in ne brez časti.

Prisega se bo torej izvršila. Prisegel bo. Nihče ga ne bo oviral.

Prav do tedaj ni mogla verjeti, da se bo to zgodilo. Sedaj pa se je zavedla gotovosti, da se bo v prihodnjem trenutku izvršilo. Polastila se je je groza, ki je bila močnejša od vsega, kar je dosedaj čutila. Obstala je kot okamenela in ni več jokala. Strmela je nepremično predse.

Njegov namen je bil torej, radi svoje zene prisoci. Toda, četudi bi imel z njo težko stališče — zveličanja svoje duše ne sme zrtvovati.

Ko je stala tako nepremično, in se je je loteval vedno večji strah, je sodnik pokazal obtožencu, kako mora položiti prste na sveto pismo. Nato je začel iskati v zakoniku besedilo za prisego.

Ko je videla, da je položil prste na knjigo, je stopila proti mizi; zdelo se je,

kot da se hoče skloniti preko mize in potegniti njegovo roko proč.

Toda zadrževalo jo je še zadnje upanje. Misli je, da bo tedaj, v zadnjem trenutku odstopil od prisega.

Sodnik je našel v zakoniku stran, ki jo je iskal, in začel je glasno in razločno brati besedilo za prisego. Nato je malo počakal, da bi mogel obtoženec ponoviti njegove besede; toda napravil je malo napako in sodnik je moral znova začeti.

Sedaj pa ni bilo nobene iskricke upanja več v njenem srcu. Sedaj je vedela, da bo krivo prisegel in priklical nase za vse življenje božjo jezo.

Stala je tu in vila v obupu roke. Vse je njena krivda, ker ga je tožila.

Bila je brez dela, stradala in zmrzovala. Otrok je umiral. Na koga drugega naj bi se obrnila za podporo?

Nikdar si tudi ne bi mogla misliti, da bi storil tako strašen greh.

Sedaj je sodnik se enkrat ponovil prisego. V nekoliko trenutkih bo dejanje izvršeno. Dejanje, ki se ne more več popraviti in nikdar več izbrisati.

V trenutku, ko je obtoženec začel ponavljati besedilo prisega, je planila naprej, pahnila njegove razprostrte roke v stran in pritisnila k sebi sveto pismo.

Grozna osuplost ji je dala končno pogum. On ne sme pogubiti svoje duše, ne sme....

Takoj je priletel sluga, da bi napravil red in ji vzel sveto pismo. Imela je nenavaden strah pred vsem, kar je bilo v zvezi s sodiščem. Prepričana je bila, da bo radi tega, kar je storila sedaj, prišla v ječo. Toda ni hotela vrniti svetega pisma. Naj velja, kar hoče, on ne sme priseči. Tudi on, ki je hotel priseči, je priteknel, da bi ji iztrgal knjigo. Pa tudi njemu se je uprla.

(Dalje prihodnjič).

GOSPODARSTVO

Ekscelenca Torre in železnice.

(Poroča Virgilij Šček).

Bivši visoki železniški komisar Edward Torre, izenačen ministrom, je tisti človek, ki je navzlic svojim in raznih laških poslancev protestom brezsrčno uknil železničarske legitimacije celo ubogim penzionistom ter vdovam. Pred kratkim se je g. Torre spet razkoračil ter podal izjavo, da je za čas njegovega vodstva železnica naše države uspevala brez zgube in ker se je celo našel med nami slovenski prvobornilski list, ki je — ali iz nevednosti ali iz drugega vzroka, to je drugo vprašanje — omenil zaslugo Torre-tovo, si stejem v dolžnost, da — ker so mi kot bivšemu poslancu na razpolago tozadevni podatki — postavim Torretovo izjavo v pravo luč.

Kaj trdi g. Torre.

Gospod Torre je dejal, da je vodil 17.000 kilometrov železnice, ki da že danes niso več pasivne in da bodo v dveh letih zadostovale samim sebi, ker ne bo treba nobene podpore več za njih vzdrževanje.

Ta trditve je prazna.

Gospod Torre je le sestel, koliko denarja so prejele lani železnice, koliko so ga izdale. Toda to ni pravilno.

Prvič

je država že pred 1905. vložila v železnice kapital 6000 milijonov lir. Za to ogromno svoto, ki teži finančno ministru, je treba plačevati obresti v znesku 225 milijonov na leto. Tega g. Torre ni upošteval.

Drugič

ni g. Torre niti stotinke nakazal za ohranjanje dosedanjega železniškega imetja v dobrem stanju. Okrog 60 milijonov na leto lir bi moral nakazati v ta namen. — Tako vidimo, da se je v letu 1923. pomnožilo število lokomotiv za 71, kar je za veliko državo malenkostno, toda pri tem ne smemo pozabiti, da je že 1302 lokomotiv izven rabe. In tako gremo nizdoli. Od junija 1923. do julija 1924. smo padli od 10.877 mašin na 10.144 mašin, od 161.184 na 158.805 mašin.

Tretjič

je «pozabil» povedati g. Torre, da so Primorske ter tirolske železnice nosile Avstriji milijone, Italija pa ima od železnic v novih dezelah letno 120 milijonov zgube in ta zguba ne gre na račun uprave železnic, ampak na račun finančnega ministru. Tako ima država gotovo 420 milijonov lir zgube pri železnicah.

To je resnica, ki se ne da tajiti.

Gospodarski list.

Ta list je naslednik «Primorskega gospodarja», ki je izhajal pred vojno dolgo let kot edino slovensko gospodarsko glasilo na Primorskem.

Po vojni se je osnoval v Gorici «Gospodarski list», ki je nastopil sedaj četrtletno.

Kdo so sotrudniki?

V «Gospodarski list» pišejo najboljši gospodarski veščaki primorski in sicer brez razlike stranke; med pisatelji srečaš liberalce, klerikalce, socialiste, krščanske socialce; iz Tolminskega, iz Vipavske, z Notranjske, iz Istre. Zato se nam je zdelo prav nepotrebno novo gospodarsko glasilo (Gospodarski vestnik), v katerem vrhu tega pišejo več ali manj ljudje ene stranke. Evo nekaterih imena sotrudnikov «Gospodarskega lista»: Kmetijski inženir Josip Rustja, kmetijski inženir Anton Podgornik, vinarski strokovni inženir Just Ušaj; čebelarji Josip Božič, dr. Josip Ličan, gospodarski pisatelji Franca Magajna, Josip Grašič, živinozdravnik dr. R.

Kmetijski potovalni učitelj Valič, združni tajnik Doktorič, združni ravnatelj Al. Bajec, združni nadzornik Jos. Fegic ter nešteti drugi.

Vsebina lista.

Strokovnjaki pravijo, da prekaša Gospodarski list vsa druga slovenska gospodarska glasila.

Gospodarski list stane letno 12 lir ter se naroča: Uprava Gospodarskega lista v Gorici, Corso Verdi 37.

Za naše gospodinjke.

Kako očistimo pozlačene okvirje?

Vzameš okvir in potegneš po njem z gobo, namočeno v jesihu; tako ga pustiš pet minut v miru, potem ga obliješ z mrzlo vodo in ga postaviš h gorki peči, da se posuši. Nikoli ne smemo okvirjev sušiti s cunjami.

Po čem se spozna starost jajec?

Raztopi v enem litru vode 120 gramov kuhinjske soli. V to tekočino položi jajce, katero imaš preskusiti. Če je popolnoma sveže, se od tistega dne, bo jajce padlo na dno posode; če je od prejšnjega dne, ne pade na dno; če je tri dni staro, plava v tekočini itd. Bolj ko je staro, toliko višje plava nad dnom.

Varuj se strupenega sukancal

Spošna navada pri ženskah je, da niti sukancal (cvirna) stavijo v usta in konce zmoli in zgrizejo z zobmi, da jih ošpičijo in tako lažje vtaknejo v iglo. To je nevarno, ker nekatere barve, ki se rabijo za barvanje sukancal, zlasti po vojski, so že same na sebi strupene; poleg tega pa namakajo svilo in posebno svilnati sukancal s svincem ali z živim srebrom, zato da bi svila pridobila na teži. Če pridejo tudi majhne množine teh strupov v želodec, tedaj si žena, ki vedno v ustih moči in ogrizuje sukancal, lahko resno oškoduje svoje zdravje: in marsikatera dostikrat niti ne ve, odkod prihaja to, da jo želodec bolj in da se slabo počuti.

Kako se odpravi mrčes iz kleti?

Če hočeš iz kleti odpraviti mrčes, kakor stonožce in druge živalice, ki se tam tako rade nahajajo, postavi v kleti na raznih mestih brezove metle po konci. Ta mrčes zelo radi poišče te metle in se skriva v njih. Od časa do časa otreseš te metle in pohodiš živalice, ki padejo iz njih, ali pa jih otreseš v vrelo vodo, ter se tako brez truda in stroškov znebiš teh neljubih gostov v svoji kleti.

Vrednost in dobrota jabolka.

Jabolko čisti in redči kri in upliva zelo blagodejno na prebavila. Kdor trpi na zaprtju, bo kmalu začutil polajsanje, če vziva jabolka, in kdor je utrujen in zdelan, se bo po jabolkih čutil hitro bolj sveže in bo zadobil nove moči. Tudi predno gremo h počitku, upliva jabolko zelo dobro, ker pomiri kri in poblaži razburjenega duha. Jabolka je posebno priporočati tistim, ki veliko in težko delajo z glavo (duševno). Voda iz kuhanih jabolk je zelo dobra proti bolečinam v vratu in proti hripavosti.

Dvoletski papirni denar izgubi plačilno moč s koncem starega leta. Do 10. januarja ga še sprejemajo v zameno na poštah uradih, pri uradih državnega zaklada ter pri podružnicah emisijskih bank. Po 10. januarju ga tudi zamenjavali ne bodo več.

Kdaj se plačujejo davki? Tega mnogi kmetje, obrtniki, uradniki ne znajo. Zato zapadejo kazni. Kdaj se rekurira? Vse to je natančno povedano v «Ljudski priliki», ki jo dobiš za 2 liri.

Bravci, podpirajte Mali list! — Kako? — Kupujte svoje potrebščine pri tistih trgovcih, ki so prijatelji vašega glasila.

Vlada in toča.

Poslanec Besednjak je nastopil, kakor smo že pisali, pri vladi v korist kmetovalcev in zahteval pomoč proti toči, ki je vničila kmetom letošnje pridelke. Na interpelacijo je zahteval pismen odgovor, ki je prišel in se glasi:

Vlada nima denarja!

Škoda ni tako izredna, da bi morali radi nujne bede prebivalstva priskočiti na pomoč s človekoljubnimi darili iz fonda, ki ga ima v take namene na razpolago notranje ministru. Tudi ministru za narodno gospodarstvo ne more dati denarne podpore, zakaj v proračunu tega ministru ni prav nobenega fonda, iz katerega bi se mogle dajati podpore proti škodam, ki jih povzročajo vremenske neznane.

Pač pa se zmanjšajo davki.

Finančna uprava je pa izdala ukaz, naj se potem finančnega tehničnega urada brzo ugotovi škoda, da se na podlagi obstoječih predpisov pozneje izbrše zemljski davek in se znižajo eventualno drugi davki davkoplačevalcem, ki dokazujejo, da imajo pravico.

Dolžnost županov pa je, da ponovno — kakor so že prvič storila — drežajo pri oblastvu.

Počem bo kraški teran. Nekatere že sklenjene kupače se gibljejo med 3.20 in 3.30.

Po čem je lira?

Dne 30. decembra si dal ali dobil:

za 100 dinarjev — 84.45 L.
za 100 š. kron — 70.35 L.
za 100 fr. frankov 124.75 L.
za 100 avstr. kron — 3.20 st.
za 1 dolar — 23.10 L.
za 1 funt — 108.80 L.

UGANKA.

Kako se bere napis?

(Kdor jo prebere, dobi 10 lir.)

Za smeh.

Sam se je izdal. List, ki ni hotel priobčiti dopisa slabega poročevalca, je prejel od tega v razdraženem tonu pisano pismo s sledečim zaključkom: «Ako nečete ponatisniti mojih poročil, pošljite mi jih vsaj nazaj. Drugi časopisi mi rokopise vedno nazaj pošiljajo.»

Po vojaško. Polkovnik nadzoruje v vojašnici ravno pred kosilom in sreča na dvorišču vojaka, ki leti z «gamelo», polno vroče tekočine, čez dvorišče. «Dajte mi žlico, da pokusim juho», veli polkovnik vojaku. «Na povelje, gospod polkovnik, ali to ni juha». Polkovnika to razjezi: «Nobenega ugovora, semkaj juho, — — — kaj vruga, ta juha ima okus po pomijah!» Vojak: «Na povelje, gospod polkovnik, saj so tudi».

Stvar okusa. Baron oskrbniku: «Kaj se vam zdi, kateri gnoj je boljši, hlevski ali umetni?» — Oskrbnik: «Gospod baron, o tem ne sodijo vsi enako; je pač stvar okusa».

Passaporto. «Kam pa greste, mati?» «Mislim iti obiskat svojega sina v Idrijo, pa grem, da mi napravijo pasjo torto». — «In vi, botra, kam mislite pa vi?» — «Rada bi šla v Tolmin h hčeri, pa grem pogledat za pasjo pot».

Po slovnici. Zamisljen pesnik je šel po mestu na sprehod. Ko pride okolu vogla dolge ulice, krepko pljune nehoté na obleko neke vlačuge, ki je ravno šla mimo. Ženska zavpije srdito: «Izmeček izmečka!» On pa pravi: «Gospodična, sklanjajte kar dalje: «Izmečku izmeček!»

Slaba lastnost. Sosed: «No, kako ti je vsež novi zet?» — Gospodar: «Bi že bil, že, samo kvartati ne zna». — Sosed: «Pa to je dobro, čudno da mu kaj takega očitās!» — Gospodar: «Zato, ker vedno izgublja».

PODPIRAJTE, NAROČAJTE
«MALI LIST!»

Dr. A. Grusovin

v Gorici: Piazza Vittoria
(Travniki) v hiši Paternolli 21

Specijalist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože, perfekcioniran na dunajskih klinikah.

Sprejema od 9-12 in od 3-7 pop.

A. DELLA SAVIA & Co.

Trst. Via Ghenga 3, telefon 10-37
edini razprodajalec vina

OPOLLO

pristnega domačega pridelka z očaka

LASTOVO, DALMACIJA

Destavlja se brezplačno na dom v sodčkih in pletenkah.

Za preprodajalce znižane cene.

Zobozdravniški ambulatorij Zobotehnik

M. Godina

Via Genova št. 13 prvo nad.

TRST

od 9-1, od 3-7

— ob nedeljah od 10-12 —

Najvišje cene
plačujem za

KOŽE

kun, zlatc, lisic

dihurjev, vider, jazbecov, mačk, veveric, krtoč, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

Trst, Via Cesare Battisti št. 10 II. nadst., vrata 16
Sprejemajo se pošiljatve po pošti.

Staroznana gostilna s prenočitvenimi pri Rajhu na Kornu v GORICI.

Toči izvrstna domača črna in bela vina ter kraški teran. Kuhinja izborna. Sobe in prenočitvenišča čista, postelje snažne.

Za obilen obisk se priporoča.

JOSIP DROČ
gostilničar.

Postajališče osebnih avtomobilov ki vozijo v Grgar, Čepovan in nazaj.

MALI OGLASI

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. Tvrdka Gastone Dolinar, Trst — Via Ugo Polonio 5.

Delo za Veliko Jugoslavijo

Pametni ljudje vedo, da Jugoslavija še ni dovršena. K Jugoslovanom pripada tudi bolgarski narod, ki živi ob Donavi na vzhodnih mejah Srbije tja do Črnega morja in sega tja do turškega Carigrada. Dokler je ta narod ločen od Srbov in celo v sporu z njimi, toliko časa ni govora o pravi in konečni Jugoslaviji.

Dr. Voja Marinkovič, bistroumen in daljnoviden državnik, ki je bil v Davidovičevi vladi zunanji minister sedanje Jugoslavije, je v zadnjem času zasebno obiskal bolgarsko glavno mesto Sofijo. O tem svojem obisku pri slovanskih bratih je izjavil sledeče:

Boljševiške nevarnosti ni.

O mojem potovanju v Sofijo so se razširile vesti, da mu je bil namen sodelovanje pri ustvarjanju nekakega protiboljševiškega bloka. Mislim, da je ustvarjanje takega bloka nepotrebno. Naša država je dovolj močna, da se je sama ubranila komunistične nevarnosti takrat, ko je v resnici obstajala. Ne vidim, čemu bi šli v neko mednarodno zvezo proti boljševikom, ko ta nevarnost stvarno ne obstoja. Kolikor je sovjetska politika naperjena proti naši državi, je naša država dovolj močna politično, diplomatično in vojaško, da se z uspehom brani take politike.

Največje vprašanje.

Motivi mojega potovanja so povsem navadni. Zdavna sem že popolnoma na čistem, da je vprašanje naših odnošajev z Bolgarijo najvažnejše vprašanje naše zunanje politike. Za mene je ravno tako jasno, da do končne ustalitve za nas ne more priti, dokler se to vprašanje pravilno ne reši. Ne moremo več živeti z možnostjo bolgarske nevarnosti za hrbtom. Na to mora misliti vsak odgovoren politik v naši državi. Kdor je bil srbski minister leta 1915, ima dvojno dolžnost, da na to ni en trenutek ne pozabi. Da bo naša država mogla mirno gledati v bodočnost, mora ali Bolgarija izginiti s površja ali pa se mora z njo najti način dobrega sožitja. Očividno je da moramo mi in Bolgarijeleži samo drugo rešitev. Kadar tako

želimo, moramo tudi za to delati. Zato je potrebno, da se med seboj spoznamo in to kar najbolj točno in vestno.

Kar se mene tiče, delam to. Spremljam dogodke v Bolgariji, kolikor je to iz Belgrada mogoče. Davno sem obračal na njo veliko pažnjo. V takih stvareh je neposredni osebni stik najboljši. Davno sem že obljubil prijatelju Rakiču, ki dobro ve, koliko se zanimam za dogodke v Bolgariji, da ga bom obiskal v Sofiji. Končno sem našel priliko. Če tega ne bi sedaj napravil, bogve, kdaj bi se mi ponudila prilika.

Veselo dejstvo.

Razume se, da ne morem vsega povedati, kaj sem vse videl in kaj mislim, da sem vse videl. Lahko rečem, da sem s potovanjem zadovoljen. Brez ozira na ljubeznivost in pozornost, s katero sem bil sprejet v Sofiji, mi je ljubo, da sem mogel ugotoviti, da je ideja o potrebi trajne ureditve naših odnošajev mnogo močnejša in stvarnejša, nego bi mogel verjeti z ozirom na relativno bližnjo obojestransko zelo težko preteklost.

Kljub vsej zaostrenosti strankarskih odnošajev v Bolgariji je prišlo do zelo velikega soglasja v teh vprašanjih. Nadejam se, da ne bo pri tem ostalo in da se bodo našli trezni politiki z ene, kakor druge strani, ki bodo poskrbeli, da to idejo na obeh straneh pojačajo in pripomorejo do konkretne kombinacije. Čim pogostejši stiki morejo samo koristiti.

Tudi Cankov se bliža.

Do tu smo navedli izjavo Voje Marinkoviča. Po njegovem obisku je bolgarski Mussolini Cankov prišel v Belgrad na uraden obisk k sedanjemu ministru zunanjih zadev Ninčiču. Ta obisk veliko pomeni. Obe sedanji vladi, ki zastopata skrajni nacionalizem, sta se zblížali. Zopet je odstranjena ena ovira s poti konečnega sporazuma. Kadar pridejo v obeh državah na krmilo moderne napredne stranke, se bo moglo govoriti ne le o dobri soseščini, ampak o združitvi v eno samo državo. Šele tista bo prava Jugoslavija.

Kaj nam z dežele pišejo

MATERIJA.

Sola v Slivju in drugo. Zadnjič ste dobili poročilo o soli. Najbrž je poročal ravno tisti, ki je v «Novice» pred časom. Povem vam, da ni vse res. Če je v soli nesnažno, zato ne sledi, da bi ravno župan iz Materije moral priti pometati. So ljudje, ki nalašč tako pustijo, samo da na druge zvrnejo odgovornost. Občina pa ne more plačevati ravno toliko, kot nekateri hočejo, ampak se mora držati tega, kar višje oblasti določajo.

V mnogih vaseh naše občine razsaja po hlevih bolezni na parkljih in gobcu. Za to tudi semnja ni bilo v Herpeljah; ker pravijo, da bolezni ni tako huda kot druge krati, upamo, da bo kmalu prenehala.

HERPELJE.

Naš novi odbor bi rad prenesel sedež zupanstva nazaj v Klanec. To bi bilo eisto prav, ker je Klanec bolj v sredi občine, kakor Kozina. Tudi kmetje iz Herpelj pravzaprav niso temu nasprotni. So pa različni patentarji na Kozini, ki jim ta stvar ne diši. In tako je prišlo, da so prišli nekateri, kakor je pisala «Edinost», gg. Šturm, Siskovič itd., rogovilit k seji, ko se je odločevalo o tej stvari. Ti možje so bili samo proti nakupu hiše v Klanec in proti premestitvi sedeža občine, a ne proti slovenskemu jeziku. Da bi pa dosegli svoj namen, so pa vseeno kričali oziroma podpirali tiste, ki so kričali, da je tre-

ba pri seji govoriti samo po laško. To je ravno grdo od teh gospodarjev. Ko se gre za dobiček, potem mora ljubezen do jezika utihniti. Mesto da bi se medsebojno domenili in podpirali, dajajo priliko najhujšim sovražnikom našega jezika, da jim pravdo krojijo. Seveda, s takim postopanjem škodujejo svojem ugledu in ugledu našega ljudstva sploh.

PODGRAD.

Nedavno so «Novice» zaničljivo pisale o bivšem g. kapelanu, ki je po kratkem službovanju odšel od nas. To se nam ni zdelo primerno, ker resnici na ljubo moramo priznati, da je bil g. Marsilli pobožen in vesten duhovnik, ki se je zelo zrtvoval v svojem poklicu. Ako je imel težave s slovensčino, mu je v čast, da se je zelo pridno učil našega jezika in v tem dokaj napredoval. — V novem gospodu smo seveda dobili zopet svojega rojaka, zato smo ga z veseljem sprejeli. Naj bi dolgo in uspešno deloval med nami.

GOLAC.

Prihodnjije boste dobili z Golca popravek. Tako bo rečeno: «Ni res, da je tak in tak iz Podgrada ukazal pobirati po štiri lire in pol za posebno milost, ki jo lahko on deli. Ni res, da so se lire pobirale. Podpisani možakarji so pripravljani priseci, da vse to ni nič res. Podpisali pa so ta popravek iz strahu in ni res, da bi prisegli. Golac, dne tega in tega. Ja i moj brat i moga brata brat i svi do vragu tega.»

S KRASA.

Pri nas smo z velikim zanimanjem brali temeljiti govor poslanca Besednjaka v rimskem parlamentu, kjer je gospod poslanec branil pravice našega ljudstva na šolskem polju. Z veseljem smo vzeli naznanje, da je dr. Besednjak zamašil usta fašistoma Casatiju in Baneliju, zlasti poslednjemu, ki se je pred volitvami širokoustil, da bo naše pravice spoštoval.

TOMAJ.

Slučajno tem sel skozi Tomaj, kjer imam polno znancev. Ko pridem do Škrljeve gostilne, zaslišim notri sum in raganje. Radovednost me zene noter. Ples. Opazim pa koj, da ni vmes skoro nobene tomajskih deklet in tudi fantov malo. Poizvedujem za razlog in doznem, da imajo tomajske dekleta sestanek «ženskega odseka». Pevskega in bralnega društva. Hvalevredno je delo gospoda župnika, da odvaža mladino od

razuzdanosti. Obsojam pa ravnanje župana, ki daje nepremišljena plesna dovoljenja. — Popotnik.

NABREŽINA.

Posta je tukaj po pasje. Mali list nam grozno neredno in pozno dostavljajo. S stranskih vasi ljudje ponj hodijo, pa ga še ne dobe. Kaj je to? — Opomba uredništva: Bomo poskrbeli, da se bodo na nekterih postah zbrili.

Naša pošta.

«Jadranska zavarovalna družba» (Società adriatica di sicurtà) v Trstu nima nič skupnega s propalo Jadransko banko. Sicer pa je zavarovanje svobodno, nihče vas ne more siliti, da se zavarujete pri kaki določeni zavarovalnici. L. B. v T. Zahtevajte rešitev rekurza. Večerina - Tomaj, naročnina plačana, pratiko dobite v kratkem.

Tiskarna Spazzal.

Zahtevajte in prepričali se bode, da je

MILO - GODINA

NEPREKOSLJIVO

Izdeluje dobroznana demača tvrdka

J. S. Godina, Trst

Via del Scoglio 316
Telefon šte. 18-78

Čevljarnica FORCESSIN

Je najboljša zaloga z dobrim blagom.

Trst via Caprin 5 pri Sv. Jakobu Trst

Vseh čevljarjev najbolj fin je tržaski Forcessin.

Kdor se enkrat tam obuje, večno potlej tam kupuje.

Pojdi k njemu tudi ti, videl boš, da prav nar di.

Čevljarnica FORCESSIN

TRGOVINA jestvin in zelenjave, svežega in suhega sadja, izvrstnega vina v steklenicah i. t. d. cenjenemu občinstvu se priporoča lastnik

Angel Gregoris - Trst

VIA COMMERCIALE 330

Postrežba na dom!

Cene zmerne!

Zobotehnični ambulatorij

TRST, Via Settefontane št. 6, I nad.

odprt vsak dan od 9.—13. in od 15.—19. Izvršujejo se hitro in točno vsa dela z zlatom kakor tudi zobnice s kavčukom.

Slovincem 20% popusta. - Delo zajamčeno

EGIDIJ SCHIFFLIN, koncesijonirani zobotehnik.

Novo pogrebno podjetje Trst

Corso V. E. III, št. 47.

Prevoz mrlitev na vse kraje. Raznovrstni pogrebi. Prodaja vsakovrstne lesene in kovinaste krste, sveže in umetne vence, nagrobne svetilke in sploh vse mrtvaške predmete. Cene zmerne, postrežba točna.